SÖDERBYBLADET

Nr 8 Årgång 13 oktober 2013 ISSN 1459-8493
Ansvarig utgivare: Södra Vallgrund Byaråd r.f.

SOMMARÖHALLEN

Hantverkarna bestämde på mötet 6.10. att Sommaröhallen öppnar 23.11. kl 10. Stall Orkidé ordnar ponnyridning. Understödsföreningen har samtidigt sitt sedvanliga julcafé med julgröt och jultårtor från kl 10.00 så långt gröten räcker, eller fram till kl 14.00. Välkomna!

Understödsföreningen informerar

Understödsföreningen för Södra Vallgrund Skola meddelade att årsmöte hålls 22.10. kl 18.30 i skolan.

Studiecirkel i arkivering

Sommarlovet tog slut, vi samlas igen på måndagar kl 18 för tre lektioner a' 45 minuter i arkivering.

Arkivets dag firas andra lördagen i november och med anledning av det inbjuder vi byborna och andra intresserade att komma och bekanta sig med bya-arkivet och materialet som finns bevarat där. Kaffeservering! Öppet måndagen 4.11. mellan klockan 18 och 20.

Styrelsemöte

Styrelsen för Södra Vallgrund Byaråd r.f. samlas för styrelsemöte 27.10. kl 19.00 i Sommaröhallen.

Nästa Marthakretsträff

Ann-Louise Weckström har bekräftat att nästa Marthakretsträff med fortsättning på örttemat blir 29.10. kl 18 i skolan. Ta med sommarens skörd - så får vi se vilka produkter det blir av den!

UF Havsbandet informerar

Lite om höstens program...
- **Öppet hus** hålls för lågstadiebarnen jämna veckor på tisdagar 29.10., 12.11., 26.11., 10.12. kl. 18.00-19.30
- **Fredagsmys** hålls för åk 6-9 varje eller varannan fredag, lite efter humörs ;)
- **Halloween disco** kommer att ordnas enligt traditionen, mera info senare
- **Pysseldag** med tillverkning av julkort och annat julkul ordnas 23.11. Tiden återkommer vi till närmare.
- **Lucia** kommer att ordnas tillsammans med skolan. Samtidigt håller skolan sin **julfest** i lokalin 13.12. Mera info senare.
- Kom gärna med **förslag** på eventuell verksamhet vi kunde ha i ungdomsföreningen. Föreningen är till för alla, ung som gammal och alla nya idéer mottages med tacksamhet.

Hösthälsningar från styrelsen för UF Havsbandet.

Ikea 16.11.

UF Havsbandet ordnar bussresa till Ikea i Tammerfors (och till Ideapark, om intresse finns). Pris 27€. Start från Södra Vallgrund Handelslag 16.11. kl. 7.00. Möjlighet att stiga på vid Sale i Replot. Efter att bussen stannat vid Ikea fortsätter den till Ideapark, om intresse finns. Hemfärden startar ca 16.30 från Ikea. Anmälan till Mariella Gull tfn 050 585 6696.

Södra Vallgrund Handelslag reklam

I senaste reklamblad står det "Nu har vi medicinskåp igen!"

På samma reklamblad fick vi läsa om Massage Herman. Herman Fogelberg annonserade om förmånliga praktikantpriser i sin massagestudio i Handlin. Välj bland delkroppsmassage 30

minuter, halvkropp 45 minuter eller helkropp 75 minuter. Boka tid till massör på tfn 050 557 1971.

Handlin marknadsför även oktoberfest, och vad man behöver för en tysk ölfestival, eller höstfest, som tillställningen även kallats. Enligt Wikipedia på internet håller festivalen i den tyska staden München på 16 dagar före den första söndagen i oktober. Festivalen anses vara världens största folkfest och ordnades första gången 1810, då den bayerske prinsen Ludwig och prinsessan Therese gifte sig. Själva festivalområdet upptar 31 hektar och år 2007 dracks det 6,7 miljoner liter av 6,2 miljoner besökare. Totalt 12 000 personer arbetar under festivalen, som omsätter omkring 9 miljarder svenska kronor årligen.

Vår byafest skulle kunna utvidgas till något motsvarande. 9 miljarder svenska kronor i omlopp här skulle inte vara fy skam, inte heller arbete för 12 000 personer.

Minnestavlor

I ungdomslokalen finns en minnestavla över de stupade. De dokumenteras som bäst, och Jarl Nystrand från Björkö kontaktade mig för att komma in i lokalen för att fotografera dem.

Han undrar bland annat varifrån tavlorna skaffades, och vem som planerade dem. I protokollen från 1945 hittade vi i måndags ett styrelsebeslut på att minnestavlor skall anskaffas, men något mera om minnesfesten i oktober samma år då tavlan avtäcktes hittade vi inte ännu. Forskningen fortsätter, och vi vill gärna ha mera "kött på benen" som det heter. Hör gärna av dig, om du har information! Enligt uppgift så dokumenteras dessa av Traditionsförbundet Eklövet.

Dramatiken vid Korsören

Den 10. december 1935 gick det vetelastade fartyget M/S Beran på grund vid Korsören. Det hade varit en ovanligt mild höst emedan turbåten Svea i Södra Vallgrund ännu var i trafik. Stränderna var visserligen isbelagda och issörjan sträckte sig en bit ut men detta hindrade inte Svea att gå ut till haveristen där den lastandes med 40 ton oskadat vete som fördes till Vasa Ångkvarn.

För att komma loss var man ändå tvungna att lossa stor del av den kvarvarande lasten över bord som delvis blev kvar på isen. Skärgårdsborna som fick vetskap om det inträffade körde sina båtar till lämpliga platser där man kunde sjösätta dem.

I Söderudden fick man även vetskap om det inträffade och Arvid Snygg, Leo Hjärpe samt Verner Stolpe och Rosa Nylund lyckades få Arvids båt ut till Finngrundet och genom issörjan ut till öppet vatten. På haveriplatsen var det rätt lämpligt att komma åt vetet som låg på isen varför man kanske överlastade båten för när man på nytt närmade sig Finngrundet kunde man inte komma tillräckligt nära för att nå land. Man beslöt ändå att försöka med hjälp av åror och bräder att ta sig i land men endast Rosa klarade av detta, tyvärr drunknade de tre övriga.

Efter det isen lagt sej kunde man göra draggningar på stället och då fann man Snygg och Hjärpe invid båten men Verner Stolpe återkom aldrig. Tre år senare hittade man på Gråsören en stövel med fot och strumpa i som visade sig vara Verners fot. (Detta enligt Karl Backmans berättelse i "Vallgrund min hembygd nr 2. I Vasabladets referat från händelsen skrev man enbart om två drunknade.)

Ännu ett drunkningsoffer krävdes i detta riskfyllda arbete men denna gång var det en häst som blev havets offer.

Beran kom loss från grundet med hjälp av Protector och Hermes och kunde gå in till Vasa med den del av lasten som var oskadad. Vetet blev nu liggande på havets botten och först följande vår kunde man återuppta arbetet med att håva upp vetet som vid detta laget var rätt uppsvullet.

Denna höst drabbades Kvarken av tre haverier. Vid Helsingkallan grundstötte även ångaren M/S Mali från Reval men kom loss med hjälp av bärgningsångaren

Hermes, men ytterligare en olycka skedde ute vid Norrskär när M/S Irlan gick på grund även denna last bestod av vete, men detta är skildrat i en annan historia.

Lars Ola Berg

Bra försök

En bonde var på en internationell konferens om livsmedelspolitik. Konferensens syfte var att öka förståelsen mellan de stora ländernas bondeorganisationers olika behov. Givetvis hade alla bönder med sig sina familjer.

En morgon satt den svenske bonden, som dessutom råkade vara från Småland, tillsammans med sin fru och åt frukost på hotellet. Då hörde han hur en engelsk bonde vid bordet bredvid frågade "Can you pass me the sugar, sugar?" Det där tyckte smålänningen var synnerligen fyndigt sagt.

Det gick inte många minuter förrän en amerikansk farmare på bredaste sydstatsdialekt utbrast till sin hustru: "Can you give me the honey, honey?".

Nu tänkte smålandsbonden att det där var ju om möjligt ännu bättre. Så han funderade på att nu måste han komma på något som var lika bra. Han tänkte ett bra tag och så sa han: "Kan du ge mig mjölken, din kossa?"

Svenska dagen

Ur "Tankar från Grindstugan" lånar jag följande, med rubriken Svenska dagen:

Välkomna till marthamöte! Vår gäst är välkommen! Så vi har flaggan i topp - vi får fira Svenska dagen. Från högre ort har vi fått en uppmaning för den här dagen: Tala svenska åtminstone på Svenska dagen! Har förfallet gått så långt bland finlandssvenskarna att vi behöver den uppmaningen? Inte nu här bland oss men där i stora världen?

1. Har våra ryggar blivit så mjuka att de inte ger oss det stöd som håller oss raka?
2. Låter vi sånger och sagor tystna?
3. Det gemensamma skrattet - som är ett tecken på en inre samhörighet - tar rädslan död på det?

Vi har allvarliga saker att fundera på. Vi är små - men en del av helheten! Det är på oss det beror! Vi är en länk som ska foga nya länkar till kedjan av finlandssvenskar. Stå för det du äger - modersmålet! Sjung så det hörs! Läs, högt för barn och unga! Skratta tillsammans. Vi får söka hjälp och luta oss mot "levande länkar" som funnits före oss.

På skolan 6 november 2002.

"Tankar från Grindstugan" av Inga Doktar är utgiven för att berätta om marthornas verksamhet och sammankomster samt om olika projekt marthorna tagit initiativ till i samarbete med byn och även med församlingen. Margareta och Hans Söderlund har sammanställt Ingas anteckningar från de många år som hon inledde marthornas sammankomster. Resultatet blev denna bok, som utkom i februari 2013. Den finns i Sommaröhallen.

Retro Bazar

Folkhälsan har i Smedsby öppnat ett loppis och en marknad i förra veckan. Verksamhetsledare Susanne West berättar, eller så har Vasabladets Marita Bagge i lördagens tidning tolkat henne fel, att "Det här är en större version av Sommaröhallen i Södra Vallgrund".

Jag besökte Retro Bazar häromdagen, och är av helt annan åsikt. Visst fanns det massor med loppissaker på Retro-sidan, men att jämföra Bazar-marknaden med utbudet i Sommaröhallen och påstå att den är "en större version av Sommaröhallen" är inte rättvist, enligt mig. Har ni möjlighet så vik in och titta om ni ser något som jag inte såg.

På nästa sida...

...har vi vårt eget "loppis" ur antikvariatet/arkivet. Massor med böcker och lite tidningar till salu även inne i butiken! Kontantbetalning och avhämtning måndagskvällar mellan kl. 18 och 20.30 i Sommaröhallen.

Välkomna!

Pocketböcker
Thomas Kanger "Den döda vinkeln" 1,-
Bert Karlsson "Mitt liv som Bert" 1,-
Lars Bill Lundholm "Östermalmsmorden" 1,-
Louis L'amour "Krigarnas väg" 1,-
Louis L'amour "Jag är Kerbouchard" 1,50
Donna Leon " Natt i Venedig" 1,50
Unni Lindell "Honungsfällan" 1,50
Alexander McCall Smith "Giraffens tårar" 1,-
Alexander McCall Smith "Vackra flickors lott" 1,-
Leena Lehtolainen "Vändpunkten" 1,50
Fred Mustard Stewart "Guld och grus" 1,-
Sandra Morton "Kärleksaffärer" 1,-
Ed McBain "Blixt" 1,-
Ed McBain "Jack och bönstjälken" 1,-
Ed McBain "Mary, Mary" 1,-
Ed McBain "Sokrates bägare" 1,50
Jan Mårtenson "Tre skilling banco" 1,-
Val McDermid "Bounty"2,-
Val McDermid "Dödsdomen" 1,-
Marina Lewycka "En kort berättelse om traktorer på ukrainska" 1,-
George Marksten "Rysk spelöppning" 1,-
P.D. Martin "Hotbrev" 1,-
Sven, Cecilia Lindqvist "Kina inifrån" 1,50
Pierre Magnan "Döden på berget" 1,-
Åsa Nilsonne "Bakom ljuset" 1,50
Michelle paver "Vargbröder" 1,-
Bahman Nirumand "Schahens Persien" 1,-
Jan Olof Olsson "Någonstans i Sverige" 3,-
P.J. Parrish "Spår i snön" 1,-
Morten Ramsland "Hundhuvud" 1,-
Viveca Sten "I natt är du död" 1,-
Nora Roberts "Farliga vidder" 1,50
Mustangpocket "Fargo en hård man" 0,50
Mark Rascovich "Intermezzo i ishavet" 1,-
Vic Suneson "Mord i själva verket" 1,-
Antoinette Stockenberg "En ros åt min älskade" 1,-
Taylor Smith "De oskyldiga"1,-
Leon Uris "Topaz"1,-
Maud Webster "Banditer" 1,50
Minette Walters "Iskällaren" 1,-
Minette Walters "Ett förvridet sinne" 1,50
Jutta Ziliacus "Rökringar" 3,-
Eric Williams "Trähästen" 1,-

Hård pärm
Ed McBain "Tricks" 2,-
Michael Korda "Felicia" 4,-
Susan Kenney "I ett annat land" 1,50
Ferenc Karinthy "Epepe" 0,50 REA!
Colleen McCullough "Törnfåglarna"4,-
Betty Manvers "Hjärtpatienten" 1,50
B. Norström, J. Sima "Barna från Blåsjöfjället" 1,-
Craig Nova "En god son"1,-
Gunnar Ohrlander "Katten spelar silverflöjt" 0,50 REA!
Gunnar Ohrlander "Åsas journal" 1,50
George Orwell "1984" 1,50
Hans Ruin "Uppbrott och återkomst" 1,-
Elisabeth Rynell "Till Mervas" 2,50
Neil Ravin "Läkaren" 1,-
W. Strieber, J. Kunetka "K-dagen" 1,-
Sven Stolpe "I dödens väntrum" 1,-
Carola Salisbury "Vinterbruden" 1,-
Yvonne Savy "Livskonsten" 2,-
Arelo Sederberg "Zora" 1,50
Per Nilsson-Tannér "När häxelden brinner" 1,-
Ingegerd Stadener "Kvalitet" 0,80
Kurt Reis "Madame Dubarry" 1,-
Birgit Th. Sparre "Glimringe" 1,-
Gustaf Schröder "Jaktminnen från fjäll och snö III" 1,-
Gustaf Schröder "Jaktminnen från skog och slätt IV" 1,-
Gustaf Schröder "Från pojk och gubbåren V" 1,-
Mark Twain "Huckleberry Finns äventyr" 2,-
Robert Taylor Stevens "Flykten från Bukarest" 1,-
Voltaire "Candide" 2,-
William Trevor "Ödets narrar" 0,50 REA!
William Trevor "Färdvägar" 1,20
Anita Salomonsson "Lika som kärlek" 3,-
Mary Stewart "Katten har vassa klor" 0,50
Scott Spencer "Minnet av Sarah" 1,50
Han Suyin "Förtrollerskan" 1,-
Thomas Tryon "Lady" 1,-
Sloan Wilson "mannen i den grå kostymen" del II 2,50
Barbara Wood "Paradisets jungfrur" 3,-
Patricia Wendorf "Spådomen" 1,-
Alberto Vazquez-Figuerda "Slavinnan" 1,-
Mario Vargas Llosa "Berättaren" 2,-
Barbara Wood "De mörka skuggornas hus" 2,-
Barbara Wood "Kvinnor i vitt" 2,-
Monika Zak "Med skutan Fernando i San Blas" 1,50
Joseph Zsuffa "Babels avgrund" 1,-
Valerie Windsor "Utan ett spår" 1,-
Harrison E. Salisbury "De 900 dagarna" 3,-
Birgit Th. Sparre "Gårdarna runt sjön"1,-
John Steinbeck "Buss på villovägar" 2,-
Göran Stenius "Hungergropen" 1,-
Hagar Olsson "Chitambo" 1,-
Heinz G. Konzalik "Läkaren från Stalingrad" 1,-
Heinz Aleman "Katharina den stora" 1,-
Georg Holmsten "Lucrezia Borgia" 1,-
Georg Holmsten "Salome" 1,-
Otfried von Hanstein "Kleopatra" 1,-

SÖDERBYBLADET
Södra Vallgrund Byaråd r.f.
Monika Nissander
Tfn 040 58 679 58
e-post: soderbybladet(a)outlook.com
www.korsholmsskargard.fi > föreningar och samfälligheter > Södra Vallgrund Byaråd r.f.

Material till nästa tidning kan inlämnas före vecka 47.